

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
ÁRUKÉRTÉSEK:
 6-hatásos póttör egyezsár 20 fillér
 minden következőnél 16 fillér
 Nyitászár sora 40 fillér.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, november 12.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Az új választójog.
- A választójog napja.
- Bosznia annektálása.
- Közügyülési vita a Laender-Ugy körül.
- A választói reform a mal közgyűlésen.
- A választói reform.
- A vízmérő-óra botrány szálal.
- A választóreform születésnapja.
- Tarkaságok.
- Tárca: Humor az iskolában.

Az új választójog.

Arad, november 11.

A magyar törvényhozásnak kétségte-
 lenül a legnevezetesebb napjai közé tarto-
 zik a ma: a választóreform benyújtásá-
 nak napja. *Andrássy Gyula* gróf belügy-
 miniszter hosszabb beszéd kíséretében
 nyújtotta be a törvényjavaslatot, amelyben
 az ország közjogi és politikai helyzetével
 indokolta azokat a korlátokat, amelyekkel
 a reform az ország különböző lakóit a
 választójog tekintetében egymástól elvá-
 lasztotta és osztályozta.

Az általános választójogról szóló tör-
 vényjavaslat főbb rendelkezései:

Választójoga van minden férfinak, aki
 huszonegyedik évét betöltötte, valamely
 községben legalább *egy év* óta állandóan
 tartózkodik. Azok, akik *írni-olvasni* tud-
 nak, *közvellen* választók, az analfabéták
 pedig *ösválasztók* s *tizenként* egy megbí-
 zott útján gyakorolják választói jogukat.
 Az írni olvasni tudást a törvény életbe-
 lépte után tizenkét esztendővel csak a
 népiskola *hatodik osztályának*, vagy ezzel
 egyértékű iskolának bizonyítványa igazol-
 hatja.

A közvetlen választók *három csoportba*
 esnek, s egy, kettős és három szavazattal
 bírnak. *Egyes* szavazata van mindenkinek,
 a ki a kettős vagy hármas szavazatok
 osztályába nem esik, és az ösválasztók
 megbizottjának.

Kettős szavazata van: annak, ki a
 középiskola, polgári iskola vagy ezzel egy-
 értékű tanintézetek négy osztályát elvé-
 gezte; a ki harminckét éves elmúlt, kato-
 tonai kötelezettségének eleget tett és leg-
 alább három gyermeke van; a ki föld-,
 ház-, tőkekamatadó, vagy kereseti adó
 fejében évenként legalább husz korona
 adót fizet; a ki gazdaságban, ipari vagy
 kereskedelmi vállalatban, mint munka-
 adó legalább egy férfiszemélyt segédül,
 vagy munkásul alkalmaz; a ki hasonló
 vállalatoknál legalább öt év óta alkal-
 mazásban áll, vagy a ki valamely gaz-
 dánál, iparosnál, kereskedőnél csak három
 év óta van alkalmazásban, de előző al-
 kalmaztatása után már kettős szavazata
 volt, a ki valahol egyfolytában nyolc évig
 alkalmazva volt, annak egyszer s min-
 denkorra kettős szavazata van.

Hármas szavazata van, aki vala-
 mely középiskola, felső kereskedelmi is-
 kola, vagy egyenrangú tanintézet érettségi
 bizonyítványát megszerezte, és a ki föld-,
 ház-, bánya-, tőkekamatjáradék vagy ke-
 reseti adó fejében évente legalább száz
 korona állami adót fizet.

Az analfabéták tízes csoportokban vá-
 lasztanak egy megbizottat, aki a választó-
 jogot gyakorolja. Utasítást a megbizottnak
 nem adhatnak.

A *passzív választó-jog* szabályának ez
 a sarkpontja: Országgyűlési képviselővé

választható az, akinek a választás idő-
 pontjában választói joga van, írni és ol-
 vasni tud, a törvény azon rendelkezésé-
 nek, hogy a törvényhozás nyelve a ma-
 gyar, megfelelni képes és a választható-
 ságból nincs kizárva. Az a körülmény,
 hogy valakinek állandó lakása nincs, vagy
 hogy valaki a választói névjegyzékbe nincs
 felvéve, az illetőnek választhatóságát nem
 zárja ki.

A választó-kerületekben a szavazás
 szavazóköriként történik, amelyeket úgy
 kell megállapítani, hogy minden rendezett
 tanácsú város, nagyközség és körjegyző-
 ség külön szavazókört alkosson s egy-egy
 körben ezer választónál több ne legyen. A
 nagyobb városok több szavazókörre osz-
 tatnak, viszont több kisközséget egy sza-
 vazókörbe lehet egyesíteni.

A választó-kerületek beosztásáról kü-
 lön törvény fog benyújtani, amelyet azon-
 ban a választójogról szóló törvénnyel
 együtt fognak kihirdetni; tehát a két ja-
 vaslat között *junktim* lesz.

A *választók névjegyzékét* továbbra is a
 központi választmányok készítik.

A *szavazás nyílt marad*, még pedig a
 városi és vidéki kerületekben egyformán.
 A belügyminiszter azzal indokolja ezt,
 hogy a meggyőződése szerint több és
 nyomatékosabb érv szól ellene, mint mel-
 lette. A választók nagy számánál a meg-
 vesztegetés és a végrehajthatalom eset-
 leges pressziója amúgy is kevésbé érvé-
 nyesülhet, az ez ellen irányuló védelem
 szempontjából mellőzhető a titkosság, a
 mely különben épenséggel nem zárja ki e
 visszaélések lehetőségét, az izgatók ter-
 rorizmusát pedig megkönnyíti.

Humor az iskolában.

Talán sehohsem nyílik annyi alkalom az
 önkéntelen humor megfigyelésére, mint kicsi-
 nyaink gyermekes fecsegésében, naív kérdé-
 sekben és feleletekben, melyekkel, igaz, nem
 egyszer hoznak bennünket zavarba. Bizonyára
 nem kis zavarba jöhetett a mama, ki kis leá-
 nyának ama kérdésére, hogy ki hozza a kis
 babákat — röviden ama régi felelettel akarta
 elűni a dolgot: a gólya. De nem szími ott
 ám leányának természetrajzi ismereteivel. De
 hisz Irma néném télen kapta kis babáját, pe-
 dig ilyenkor a gólyák már rég elvándoroltak.
 Miképp vágta ki magát a mama, arról hallgat a
 krónika.

Tanítás közben, ha csak egy kis órára
 van a tanítónak a humor iránt, nem egy siker-
 rült óra lehet jegyezhet fel. Ha a tanító el nem
 sarkodik az önkéntelen humor nyilvánulása iránt,
 maga lehet munkáját kevésbé érdekes, sőt
 örömteljes, vidámmá. Nem e örökönt kell mo-
 solyognunk ama helyzetben, midőn a rövidlátó
 hitoktató a pad alatt bujtáló kis nebulót né-
 ven szólítva ezt kérdezi a katedrál: „Mi végett
 vagy te a földön?” Jancsi hallván a nevet s a
 kérdést is, de azt másképp értelmezve, megszepp-
 enve feleli:

— Keresem a palavasszömet!

Még boldogemlékű prepakoromban történt
 valam a következő eset: Gyakorlati tanítás volt.
 Számítást kellett tanítom az első osztályban.
 Vigyáztunk ilyenkor, mert tudtuk, hogy tár-
 saink tanításukat a bírálógyűlésen drákolni és
 gorral bírálják. Tanításom fényesen sikerült
 s szinte előre örültem, hogy társaim semmi ki-
 fogásolni valót nem találhatnak. Igen ám, de
 D. Jenika nélkül csináltam meg a számítást.

Gyakorlati példát adtam neki: Van 12
 diód, ebből Kálmánnak adsz 4-et. Hány diód
 marad?

És az én Jancsim az én legnagyobb meg-
 lepésemre, de egész határozottsággal azt fe-
 lelte: „Marad 12 dióm.”

Előszórtam mind a pedagógiai tudományo-
 mat, szemléltettem én számológépen s minden
 rendelkezésre álló módon; a felelet csak az
 volt: „Marad 12 dióm!”

Társaim karörvendve nézték, mint üt ki a
 verejték homlokomon.

— Hát: hogy maradhatna annyi? — kér-
 dezem türelmeifogytán, kemény hangon.

— Hát úgy, bácsi kérem, hogy nem adok
 Kálmánnak diót, mert a multkor ő sem adott
 almát, pedig kértem tőle.

Érdekes, miként figyelik meg a kis gyer-
 mekek a dolgokat. Mindenki tevéssége szerint
 rajzolhatott, amit akart. Tapasztalhatjuk ilyen-
 kor, hogy a legidősebb fiú házat, templomot, lo-

vat pingál. Ésre veszi kollégám, hogy egyik
 kis tanítványa sűrűn tele írkalja tábláját.
 Kérdi tőle:

- Hát te mit rajzolsz, Misi?
- Vasutat!
- Hszen a vasutnak kocsija, még kereke
 is van!
- Az ám, de ezek nem látszanak a nagy
 listáidól, volt a felelet.

Vajjon nem e egy jövőbeill szecessziós festő-
 művész rejlik ebben a kis nebulóban?

Még az anyira ócsárolt tanonciskola sem
 nélkülözi a humort. Hogy ez a humor nem min-
 dig önkéntelen, azt magukkal hozzák a körü-
 lmények és — a tanítványok.

Évekkel ezelőtt egyik kartársam osztályába
 járt egy timártanonc. Egyenesen a munkából,
 saurtosa, piszkosan jött az iskolába. Tudva-
 levő dolog, hogy egy ily timártanonc ruhá-
 jának illata nem tartozik éppen a legkellemeseb-
 bek közé. Kollégám orrat is csavarta a pe-
 netrális szag. Elkérgette aszal, hogy az isko-
 lában tisztán öltözve jelenjék meg. Biz nem
 sokat használt. Jövő órán csak oly saurtosan
 jött. A tanító következetesen haza küldte. Egy
 napon szokatlan csendben várta osztálya. Midőn
 a tanterembe lép, maga előtt látja timártanonc-
 cát, de mily átalakulásban! Lábán, a nagy ti-
 márcsizma helyett, finom lakkcipő, az igaz sok
 helyen folytonosság hiányában szenvedő. Testét

Közgyűlési vita a Laendler-ügy körül.

Elfogadták a tanács javaslatát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

Hosszas vita volt ma a városi közgyűlésen a körül, vajjon megadja-e a törvényhatóság a Laendler-cégnek az építési engedélyt a nemrég leégett fűrésztelepre? Főlegesen itt újra elsorolni az ügy előzményeit. A vita szónokai részletesen elmondották azt a mai közgyűlésen is hogy milyen eredménnyel folyt az agitálás, az kitűnt a szavazásból. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

A közgyűlés döntéséről és az azt megelőző nagy vitáról itt következik tudósításunk:

(Az ügy ismertetése).

A távollévő Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok helyett Zubor Andor aljegyző terjesztette elő Urmánczy János gőzfűrész-üzemdonos ama kérelmét, amelylyel a Boros Báni-tér 20 szám alatti telken a leégett gőzfűrész helyébe egy újabb fűrésztér építési engedélyt. Felolvasta egyszersmind Urmánczynek azokat a kötelezettségeket tartalmazó nyilatkozatát, melyeket Urmánczy az engedély megadása esetén magára hajlandó vállalni. (Ezeket lapunk annak idején már ismertette.) Ez a nyilatkozat szolgál alapjául az építészeti és városrendezési bizottság tárgyalásainak, amelyek eredményét a tanács úgy formulázta, hogy:

adja meg a közgyűlés az építkezési engedélyt a gőzfűrész felépítésére akkor, ha Urmánczy teljesíti az építészeti bizottság által 15 pontban kikötött feltételeket. H. t. 1. felépíti a két bérházat a telken a Boros Báni-térre a 6 részen és a mai 6000 négyzetméter nagyobb területre külön telepengedélyt kér és ezen telekre név szerinti bérleti szerződés feltételeit azon mértékben teljesíti, amelyben azt az építkezési és városrendezési bizottság javasolja, azaz ha 3 évre 50 fillér, 5 évre 75 fillér és 6 évre 1 korona havi bérleti díjat fizet négyszögölenként.

(A vita.)

A most megindult vitában először Schwarz Jenő foglalt állást a tanács javaslata ellen. Ha — egymond — azt mondjuk is, hogy van telepengedély a kérelmezőnek, a városnak még akkor is kell élni autonóm jogával és nem szabad megvárnia, hogy a város közepén tűzfésznek épüljön. De különben is Urmánczy János három év óta nem gyakorolta az iparengedélyt, mert tőle azt átvette Laendler. Azáltal, hogy Laendler újra folyamodott iparengedélyért, önként megszünt Urmánczy engedélye. A jogügyi bizottság véleménye szerint Urmánczynek van telepengedélye. En tisztelem az igazságügyi bizottságot, de véleményét nem fogadhatom el szentírásnak. Walder 1869-ben kapott iparengedélyt. A gyár leégett, 1885-ben új engedélyt kapott. Az a kérdés, vajjon Walder engedélyje áthárítható Urmánczyra. En azt tagadom. Mi most pedig új engedélyt ne adjunk, mert vétkeznénk egy városrész biztonságára ellen. (Zaj. Elnök cseppet.) Ha nem adjuk meg az engedélyt, Laendler más helyre megy. Ha pedig elmene Aradról, Arad faszükséglete sem nem lesz kevesebb, sem kielégítetlenül nem marad. Indítványozom tehát a telepítési engedély megtagadását. (Helyeslés és ellenmondás. Zaj.)

Sarlot Domokos főkapitány felolvassa az ipartörvény 25. és 36. §-át.

Zubor aljegyző felolvassa az 1869-ben és 1885-ben kiadott engedélyt.

(Az engedélyezés ellen.)

Nemess Zsigmond dr.: A telepengedély kérdése az iparhatósághoz tartozik és a közgyűlési terembe szándékosan hozzák be, hogy figyelemünk elterelésével olyan határozatot hozzanak, amely a kérvényező céljának felel meg. Ez a kérdés a Boros Báni-tér fejlődésének és jövőjének kérdése. A fűrésztelap utjában áll a város fejlődésének, az üres telkek benépesítésének. Laendler privilégiumot akar a város közepén a detail kereskedésre. Mi ezt nem adhatjuk meg neki. Mivel azonban vitás az, hogy van-e telepengedélye Urmánczynek, vagy nincs, tekintünk el most ettől a vitás kérdéstől, adjuk meg az építési engedélyt az 5000 négyzetöltre, de mondjuk ki, hogy 1909. elején a lejárt szerződést addig nem hosszabbítjuk meg, amíg ott fűrésztelap van. Ha ezt kimondjuk, bizonyosan elérjük vele, hogy a fűrészgárárt újra nem építik. (Zaj.)

Somló Ármánd dr.: Az ipartörvény 33. szakasza értelmében az üres telap minden lényeges átalakítása, kiterjesztése az iparhatóság alá tartozik. Indítványozom tehát, hogy ez a kérdés vétessék le napirendről és adassék ki a főkapitányi hivatalnak, mint elsőfokú iparhatóságnak.

(A tanács mellett.)

Reinhart Gyula: Ha egy külföldi ember Aradra jönne és fűrésztelap akarna létesíteni, mindent, amit kér megadnák neki. De mert egy régi ipartelap fordul hozzánk, meg akarunk tőle mindent tagadni s úgy tesszük, ahogy azt Hegedűs Lóránt mondta: meglevő gyárainkat agyonütjük. Ennek a fűrészgárnak a Maros mellett kell lenni, mert a fát a Maroson hozták. A régi helyen kívül pedig legfeljebb az új híd mellé tehetnék, az pedig sokkal rosszabb a réginél. (Zaj.) Vagy ipari város akar lenni Arad, vagy pedig szegény és elmaradott város marad örökké. (Helyeslés.) Én azt ajánlom, hogy még azokat a nehézségeket is görítsük el, amit az építészeti bizottság feltételei állítottak a telep elé. (Helyeslés.)

Zubor Andor aljegyző: Az építészeti szabályrendelet határozottan kimondja, hogy a gyárépítési ügyek tárgyában beadott kérelmek felett döntésre első sorban a közgyűlés illetékes.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő azt vitatja, hogy a cégnek meg kell adni az engedélyt. Az volna az igazi városfejlesztés, ha egész sor ipartelap díszltené a várost; jobb mint az a sok modern palota-épület. Az előbbiek jobban jövedelmeznek. Különben is Urmánczyék palotákat is igénynek a telepre, tehát a városfejlesztés szempontjából se lesz kifogás. Ha nem adjuk meg az engedélyt, akkor egész csomó munkás marad kenyér nélkül. Ajánlja a tanács indítványának elfogadását.

Felkiáltások: Szavazunk! Szavazunk!

Műlek Lajos dr.: Ő nem híve annak az álláspontnak, amit Nemess vall, se azt az elvet nem akceptálja egészen, amit Reinhart vall. En az egyenes út embere vagyok, soha mellékérdekek nem vezettek, de úgy tudom, senkit nem vezérel ebben a tereben más, mint a közönség érdeke. Ez azonban nem kívánja meg azt, hogy egy-egy céget megfojtsunk. Akkor járunk el helyesen, ha megadjuk a telepengedélyt, mert ez a város érdeke. Ő rég figyel a tűzrendészeti ügyeket, mint tűzoltó-főparancsnok s bátran mondhatja, hogy ez nem olyan tűzveszélyes terület, mint egy összetömött palotatömb. Vitatkozik Nemess ama főfogásával, hogy a nagy városokban, Budapesten, Bécsben sincsenek a városban a telepek. Különben azal fejezi be beszédét, hogy elfogadja a tanács javaslatát.

(Egy két zaj.)

Nemess állt föl ekkor, amire óriási zaj keletkezett.

— Eláll, eláll! — kiáltások.

Nemess: Csak személyes kérdésben szólal föl és felel Műleknek. (Szavazunk. — felkiáltások.)

(Még egy javaslat.)

Reisinger Sándor azt vitatja, hogy az ügy igenis a közgyűlés alá tartozik, tehát belemélyedhet a dolog méltatásába s kissé hosszadalmas akar lenni. (Zaj, ellentmondások). A város egyes bizottságainak ama tanácskozásairól beszél, amelyeken ezzel az ügygel foglalkoztak. A bizottságok mindig a város érdekeit tartották szem előtt. Ő is ez a szempont vezérli. Eután ismerteti a cég telepengedélyezését, s elismeri, hogy eleinte félt újra megszavazni a telepengedélyt, mert attól tartott, hogy a cég csorbahagyja a várost, elmegy és sok kárt okoz a közönségnek, de most már ez az aggodalma elmúlt. Mert a régi fátelapok helyese árúit el, hanem szép virágzó házak állanak helyükön. Eppen azért az a véleménye, hogy nem követünk el jogtalanságot, ha a Laendler-céget kitélepítjük. Hiszen ez a cég nem is Aradon, hanem Budapesten fizeti az adókat. Aradon mindössze 750 korona adót fizet évenként. Az a véleménye, hogy a Laendler cég akkor is fenntartaná Aradon a fűrészgárárt, ha annak a mostani helyet nem adnák meg, mert neki Aradon kell a telepet fenntartani. Ez a hely a legkedvesebb neki. Így hát hiába fenyegettek meg bennünket már négy hét előtt, hogy ha gyorsan meg nem adjuk a cégnek az engedélyt, akkor hátat fordítanak Aradnak. Ime, már négy hét elmúlt, s a cég még mindig itt van. Főlemli, hogy a sokszor hivatkozott Tamasvaron is sítelplették a város végére a fátelapokat. Fűrészáruk találja, hogy Urmánczyék azal fenyegetőznek, hogy a minisiteriumokozan úgy is kijáratják az ő kívánságukat, hiába döntünk mi ellenük.

Felkiáltások: Ezt nem mondja senki!

Reisinger: De igenis a bizottsági ülések egyiken törént olyan fenyegetés, hogyha nem adjuk meg az Urmánczy cég követeléseit, akkor magunkra haragítjuk a többséget. (Zaj.) Hát talán van Aradnak főispánja, van képviselője, vannak támogatói, akik megvédelmezik odafront is a mi jogainkat. Mindent figyelembe véve, kimondhatjuk, hogy az Urmánczy cég nem hagyja itt Aradot, ha más helyen kap is telepengedélyt. Kéri a tanács javaslatának elfogadását, de megszorító módosítással, vagyis, hogy a mostani területből 500 négyszögölet — amihez nincs joguk — elveszzenek a cégtől. Ő nem kívánja a vaskarikés felállítását. Nem szabad megengedni azt se, hogy a telep a Boros Báni tér felé terjeszkedhessen.

(Utolsó szavak.)

Schwartz Jenő válaszal az elhangzott beszédekre, konstatálja, hogy azok elmondóinak legtöbbje támogatta az ő érveit.

Óriási zajban szólalt föl Reinhart Gyula, aki Hegedűs Lóránt érveit használta föl igazsága bizonyítására. Ekkor már a közgyűlés tagjai türelmetlenek voltak s mindenáron szavazni akartak. Még Varjassy polgármestert is idegesen hallgatták. Varjassy reflektált Reisinger indítványára, amelynek keresztülviteltét nem nagyon tartja kívánhatónak.

(A szavazás.)

Eután elrendelte a névszerinti szavazást, amelynek eredménye az, hogy a városi tanács javaslata mellett negyvenötön, a Reisingeré mellett pedig harmincheten szavaztak. Így a tanács javaslatát fogadták el. A szavazás így oszlott meg:

A tanács javaslata mellett igennel szavaztak: Adler Andor, Bing Vilmos, Csirke Vilmos, Dobiaschi József, Eles Ármán, Fetter Geza, Funkelstein József, Faragó Rezső, Hahs Béla, Kohn S. N., Knöffel Lajos, Keppich Jakab dr., Kovács Vince, Kotsis Lajos, Lustig Ármán, Leitner Ernő, Műlek Lajos, Mitner József, Mandl Vilmos dr., Mayer Miksa, Nachtnebel Odón, Neuman Dániel, Probst Mihály, Ring Geza, Reinhart Gyula, Sebeasy Ferenc, Tisch Mór dr.,

hallgatását kérte, de a nyomozás oly kezdetleges stádiumban van, hogy bővebben és részletesebben arról jelenleg nem beszélhet.

A választóreform születésnapja.

Képek a t. Házból.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 11.

Nehezen született meg: az tagadhatatlan. A bábák, az orvosok sőt a javasasszonyok, egész se-rege leselkedett az embrió körül már hosszú esztendő óta a vajudó belügyminisztert a tanácsok és fenyegetések egész zubatagával árasztották el. A cucilisták egy kis koraszülést is akartak rögtönözni, mások pedig épenséggel magzatelhajást kíséreltek meg. A „szegény kicsi féreg” mégis megnőtt és megszületett és születésével magára vonta egy ország figyelmét.

De kezdjük az elején. Az ülés csak tíz óra után kezdődött, de a Ház környéke már kilenc óra felé szokatlanul élénk volt. Nem a képviselőktől — mert azok csak ekkor kezdtek a mosakodáshoz — hanem a *feminista nőktől*, akik a választóreform születésnapját a magyar sufragettek nevezetes napjává akarták felavatni. Nagy csoportokban gyülekeztek a Ház előtt, fehér zászlókkal, fehér kokárdákkal és angol mintára, de sokkal mérsékletesebben tüntettek a nők szavazati joga érdekében. Voltak közöttük szociálista elvtársnők is, akik vörös virággal a mellükön feminista szavakat osztogattak a lassanként érkező képviselőknél. Odaálltak a villamos megálló elé és minden hónapja kezébe egy papírdarabot nyomtak. „A képviselőház tagjaihoz” volt a röpcédula címe és azzal kezdődött, hogy:

Támogassuk a nőket!

Egyik fiatal képviselőnek is kezébe adták ezt a cédulát. Az szomorúan felsóhajtott:

— Hiszen az a bajom, hogy tulságosan támogatom őket!

A Házba is bevitték ezeket a nyomtatványokat. Az öregedő Fried Lajos osztogatta és mikor ezért egyik komoly képviselőtársa felelősségre vonta, így felelt:

— En kérlek alásan, már úgy támogatom a nőket, ahogy tudom!

Atadtak egyet *Justh* Gyulának és *Hojtsy* Pálnak is. *Justh* az elnöki irományok közé csapta, *Hojtsy* azonban kijelentette:

— Szavazati jogot nem adunk a nőknek. Tudunk mi annál többet is adni nekik!

Az ülés terem ezalatt lassanként egészen megtelt. *Andrássy* gróf kevéssel 10 óra után egy nagy táskával jelent meg a folyosón. Ebben hozta a nevezetes javaslatot. Gyalog jött a Házba: mert az automobíljája közben elakadt a hóban.

— Kegyelmes Uram — jegyezte meg a soffőr, — ez rossz omen!

— No, csak mindenütt ilyen elvadó akadályokra találjak! — szólt vigasztalólag a gróf.

Amint *Justh* meglátta *Andrássy*t, megnyomta a folyosóra szóló esengőket. A rég nem hallott berregés beszólítja a képviselőket az ülés terembe, amely erre az alkalomra elég érdekes látványossággal szolgált. Az elnöki emelvény felett karzat tömege volt elegáns hölgyközönséggel s díszes palacsintakalapok tarkállottak a szép női fejeken.

Nagy Ferenc társaságában ment be *Andrássy* az ülés terembe. Midegvérrrel ül le a bársonyszékbe és halkán beszélget a megette ülő *Hadik* János gróffal. Balról a néppárt helyezkedik, a szélen *Rukovszkyval* és *Molnár* apáttal, az alkotmánypárton *Semsey* gróf körül gyülekezik egy nagyobb társaság. A függetlenségi párt csendes, csak

a nemzetiségi padokon van egy kis zaj. A közelgő vihar jele...

Megkezdődik az ülés. *Justh* Gyula elnöki ügyeket referál. Negyed tizenegykor feláll *Andrássy* Gyula gróf.

Nagy éljenzés a függetlenségi és alkotmánypárti oldalról. *Ivánka*, *Vlád* Aurél és a többi nemzetiségiek idegesen mozgódnak, csak *Polit* Mihály ül csendesen nagy szakállá árnyékában.

— *Tisztelt képviselőház!* — kezdi *Andrássy*.

Egy erős szó zavarja meg a békét.

— *A becsületszó?* — kiáltja félig kérdezve, félig szemrehányólag egy nemzetiségi képviselő.

Andrássy izgatottan hátrafordul, visszavág valamit és ezzel megkezdődnek a zajos jelenetek. *Ivánka*, *Pop* Csicsó, *Vlád* a dühös közbekiáltók és csakhamar beleszól a vitába az egész ellenzék hangja. A szociálista *Mezőfi*, a demokrata *Pető* és *Bródy*, a balpárti *Farkasházy* és *Molnár* Jenő támadják *Andrássy*t. A miniszter pedig nyugodtan, balkezét irományaira fektetve, jobbával mellényzsebébe nyulva kezd ismertetni a választóreformot és csak akkor gesztikulál hevesen, mikor a nemzetiségiek közbeszólásaira válaszol. Erélyesen visszautasítja a becsületszegés vádját és *Kristóffy* javaslatára célozva kijelenti:

— Jegyezék meg az urak, hogy uraságoktól levetett ruhát nem öltök magamra...

Igy folyik a vita tovább. Közben *Pető* Sándor rendre utasítja, sőt a mentelmi bizottság elé küldik és a miniszter befejezi beszédét.

Aminthogy mindennek eljön a maga ideje és el is mulik...

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Szerencse fia, komédia (C bérlet).
Péntek: Csókkirály, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Szombat: Csókkirály, operett. (B bérlet.)

* *Don Pietro Caruso*. Nagyon szép sikerrel mutatkozott be ma este *Bracco* színművében, *Don Pietro Caruso*ban. Nagy talentumos fiatal ember, *Hunyady* Andor, aki most végezte a színiakadémiát, hogy feladatát ambícióit, mikor ezt a sok nehézséget támasztó, erős színjátszó képességet követelő szerepet választotta. Sinte erején felül valónak tevényt és hogy vállalkozását siker koronázta, tehetségének értékes bizonyítéka. A fiatalossággal együtt járó félzségek ellenében sok figyelemreméltót is láttunk *Munyadi* Andortól. Fegyelmzett, átgondolt és eredeiségre törekvő felfogása a gondolkodó szíriest mutatja be, aki nem mesterségnek, hanem művészetnek tartja hivatását. Nagyon természetes, hogy alakítása messze jár a tökéletestől, azonban egyikét sejteti azoknak a fiataloknak, akikből a jövő színész kiválóságai lesznek. A közönség nagy rokonszónvvel fogadta a fiatal színésszt és a darab végén többször a függöny elé szólította. A vendégen kívül *Harmath* Józsa játszotta *Margheritát* igazi drámai felfogással és *Ditrói* Mór F. bérlet.

H. G.

* *Recitátor városunkban*. B. *Szó* Ferenc aradi származású recitátor legközelebb városunk középiskoláiban tart előadásokat az előadó művészetéről.

* Az aradi gyásznap — képekben. Az aradi Uránia-színház a hazafias kegyeletnek áll szolgálatába műsorának legújabb, eredeti számával. *Horovits* Gusztáv, a jeles tehetségű aradi hírlapíró, az aradi Uránia-színháznak ruinos, komoly ambíciója igazgatója az aradi gyásznapot ismertető drámat írt, amely ötven remek kép illusztrációja mellett öleli fel a világot fejezetével a tizenhárom vértanú kivégzéséig a szabadságharc legmegrázóbb eseményeit. Az

adatok történelmi hűsége mellett, megnyilatkozott ebben a darabban az újságíró színes leírása, mely vonzóvá, lebilincselővé teszi a szomorú tárgyat. Eseményszámába megy már az is, hogy az aradi Uránia-színház az első, mely a magyar történelem leggyászosabb napjait nyilvános előadásban, illusztrálva ismerteti meg a közönséggel. Az aradi gyásznapok című darab a jövő hét első napjaiban kerül színre az Uránia-színházban.

A választói reform a mai közgyűlésen.

Lukácsy Lajos visszavont indítványa.

Elmaradt szenzáció.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

A törvényhatósági bizottságnak ma tartott közgyűlésén egy rendkívül érdekes és pikáns szenzáció volt. Dacára annak, hogy a városatyák teljesen megtöltötték a közgyűlési termet és meglepő érdeklődéssel követték a tárgyalás menetét, még sem vették észre azt, hogy a mai közgyűlési nap arra volt szánva, hogy a *Laendler*-ügy tárgyalása mellett kiemelkedjék lokális jelentőségéből és országos jellegű esemény dátumává váljék.

Csak a közgyűlési ügyviteli szabályzatot mulott, hogy Arad város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése nem állított bele egész váratlanul és meglepetésszerűen a legaktuálisabb és korszakalkotó politikai vita keretébe. Néhány órai késedelem következtében vonult el a közgyűlés felett a mai nevezetes nap esetleges heves politikai vitatkozás nélkül s mert a mai közgyűlés ideje egybeesett a parlamentben történetekkel, nem nyilatkozhatott a közgyűlés afelett: vajjon az *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter által ma benyújtott választói reform törvénytervezetét helyesli-e, vagy nem?

A mai ülésnek elmaradt nagy szenzációjáról csak nagyon kevesen tudnak: *Varjassy* Lajos polgármester, *Lukácsy* Lajos törvényhatósági bizottsági tag s egy-két városatya, akik már fél négy órakor a városházán voltak s a közgyűlési terembe igyekeztek.

Fél négy órakor *Lukácsy* Lajos irodájából levél érkezett a polgármester címére. A levélhez egy indítvány volt csatolva. *Lukácsy* Lajos azt kérte a levélben, hogy *Varjassy* polgármester a mai rendes közgyűlés napirendje előtt terjeszse be a küldött indítványt. Az indítvány, melyet *Lukácsy* Lajos írt alá, arra kérte a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy bizák meg a polgármestert egy üdvözlő sürgöny elküldésével. A sürgönyben Arad város törvényhatósági bizottságának közgyűlése üdvözölte volna a belügyminisztert a mai, történelmi nevezetességű napon, a választási reform törvénytervezetének benyújtása alkalmával és bizalmát fejezte volna ki iránta a törvénytervezetben lefektetett elvekért, amelyek államférfiúi bölcsességnek, forró hazaszeretetnek a tanujelei.

A polgármester kijelentette *Lukácsy* küldöttének, hogy az indítványt az ügyrend értelmében egy nappal előbb kellett volna benyújtani s így azt tárgyalás elő-

átbajtatott, szemben vele ökröket hajtottak. A jegyző kivette kocsiából az ostort s az ökrökre sujtott, hogy azokat a kocsit elöl elterelje. De a tulajdonosok két radnalakos személyében rátámadtak s ütlegelték. A jegyző védekezett ugyan támadói ellenében, de mégis kijutott neki az ütlegekből. A csendőrség nyomozása folytán a tettések a büntényítő bíróság előtt fognak számolni cselakedetőként.

— Feloszlatták a vasutas munkások szövetségét. *Budapesti tudósítónk* jelenti: A *Vasutas munkások országos szövetségét*, amelyet *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszterjénél hét-tal eszélt felfüggesztett, most a miniszter helyett *Székely József* államtitkár feloszlatta. A feloszlás okai:

1. hogy a szövetség az államvasúti gépgyári munkások tagdíjait a miniszter rendelkezése ellenére sem fizette vissza;

2. a díjazott alkalmazottak meg nem engedett befolyást gyakorolnak a szövetség működésére;

3. a szövetség a tagok névsorát nem mutatta be és

4. a szövetség a tagok segítségére csak 7737 koronát fordított.

— Horváth Kornél dr. temetése. Nagy részvét és mély megilletődés közben temették el ma délután a korán elhunyt *Horváth Kornél* dr. A mély tudású, derék orvos gyász-szertartásán nagy közönség volt jelen a *Weltzer János* ucai halottasházban. Délután 3 órakor volt a bemenet és a római katolikus egyház szertartásai szerint. Küldöttségileg voltak képviselve az Országos Orvosszövetség aradvárosi és megyei fiókja, az *Aradi Orvosegyesület*, a *Munkásbiztosító és betegsegítő pénztár*; ott volt negyszámban *Arad* előkelősége, az elhunyt barátai és tisztelői. A papi beszéd után *Frohászka László* dr. mondott meleg és megható beszédet, melyben kiemelte *Horváth Kornél* nemcsak kiváló orvosi, de emberbaráti műveltségét is. *Bak Sándor* a munkásbiztosító pénztár nevében búcsúztatta el szép szavakban az elhunytat, amit ezután a gyászoló közönség kísért el utolsó útjára. A felső temető friss sírhantját a szomorú család és a lesújtott barátok sok koszorúja borítja.

— Vizsgálat egy aradi kereskedő ellen. Jelelteték, hogy *Nemes L.* aradi vászon- és fahérműkereskedő *Temesváro*t is akart ületeket csinálni. Minthogy azonban a rendelkezések gyűjtése törvényileg tiltva van, a törvény kijátszására eselt eszelt ki. Egyik alkalmazottját, *Klein Jakab*ot *Temesvárra* küldötte, aki a *Józsefváros*-ban, a *Hunyadi-utcában* egy szobát bérelt, majd iparengedélyt váltott és ezzel az „üzlet” megvolt. *Klein* felkereste a jobb házakat és pedig nem mintákkal, hanem székkel, melyeket kocsiin vitt át mindenhol magával. A *temesvári* kereskedők csakhamar megérezték az új konkurrenset és feljelentést tettek a rendőr őrnél, amely megálspította, hogy ebben az esetben a törvények szándékos kijátszásáról van szó. Ötszáz korona értékű árut azonnal lefoglaltak és megítélték *Nemes L.* aradi cég ellen a vizsgálatot. A tegnapi tárgyalásnál, melyet *Zsivánovits Mihály* *temesvári* tiszteletbeli városi kapitány vezetett, *Nemes* azt a kijelentést tette, hogy neki *Aradon* semmi dolga és *Temesvárt*,

a *Hunyadi-utcában* 9 ik szám alatt (ez a *Klein lakása*) lakik. *Zsivánovits* azt kérdezte *Nemestől*, hogy van az, hogyha neki *Aradon* semmi dolga, a rendelők íveken még is az áll, hogy „fizetendő *Aradon?*” *Nemes* erre savarba jött és azt mondta, hogy neki egy ottani pénzügyzetnél csekkszámolója van. A főkapitányság most *Aradról* kért felvilágosítást és csak a válasz beérkezése után fogja meghozni ítéletét.

— Csalás a dalmát helytartósági hivatalban. *Záróból táviratozzák*: Egy elutasított bélyegző segítségével és hamis aláírásokkal a dalmát helytartóság nevében barcsi és szombathelyi magyar gabonacégek, valamint egy gönci cégnél nagyobb mennyiségű búza és lisztrendeléseket tettek, amelyek részint megérkeztek *Sebenikóba* a fiktív *Perich* címre, részint pedig utban vannak ide. Különböző gyűjtemények alapján a helytartóság szolgálatában álló egyik iroda tisztét leirták atták és megindították ellene a törvényes vizsgálatot. További hamis megrendelések kiderítését nem tartják kizártnak.

— Tréfás rablótámadás. *Nyitráról* írják: Az *Osztrák-Magyar Bank* itteni fiókjében november 9-én délelőtt együtt voltak a hivatalnokok *Tichy* Tivadár főnökkel az élükön. Javában dolgoztak, a mikor hirtelen fölpattant a két ajtó s mindegyiken egy egy álarcos férfi toppant be. *Revolvert* és tört szegeztek a megrémült hivatalnokok fejének.

— Hands-up! — kiáltotta az egyik.

— Pénzt vagy életet! — kiáltott a másik.

A helyzet izgalmas volt, de a következő pillanatban váratlan segítség érkezett. Egy sereg wriember tódult be a terembe. A *rablók* azonban nem ijedtek meg, sőt jó kedvre derültek, majd egyikük a főnök elé lépve, a következőképpen szónokolt:

— Szeretve tisztelt főnök ur! Mi, akiket itt látsz, megjelentünk előtted, hogy mint a *Nyitramegyei* Torna- és Vívó Egyesület küldöttsége kifejezzük jókívánásainkat nevednapján. Köszöntünk téged, mint egyesületünk igazgatóját... stb... az emberi kor legvégső határáig!

A hatás nem maradt el. A *rablók* levetették álarcukat s kiderült, hogy két jókedvű tornász vállalkozott az újpesti szerepre. A bankhivatalnokoknak az ijedtségen kívül semmi bajuk sem történt, egy kis gyomorrontást kivéve, mert a társaság ott helyben elfogyasztotta a revolverek és töröket, amelyek — csokoládéból készültek.

— Öngyilkos iskolaszolga. *Pap István*, az állami főreáliskola szolgálója ma reggel az intézet laboratóriumában két deciliter kénsavat ivott. *Pap* az öt kihallgató *Moldován* Odon ügyeletes rendőrhadszolgának azt vallotta, hogy tettét életuniszágból követte el. Anyagi gondjai megszorodtak s már több hét óta fog alkozni az öngyilkosság gondolatával. Tizenhárom éve van az iskolánál, ő végeste a laboratóriumban a tisztogatást s így könnyen hozzá férhetett a kénsavhoz. Súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba.

— Csábító hirdetés. Egy new-yorki újságból vágunk ki a következő hirdetést:

„Ön örült, ha még tovább is szegényen és nyomorúságban él, amikor husz dollárért a legfelyesebb temetésben lehet része. Irjon *John White* esq. 34. Sixty Avenue”

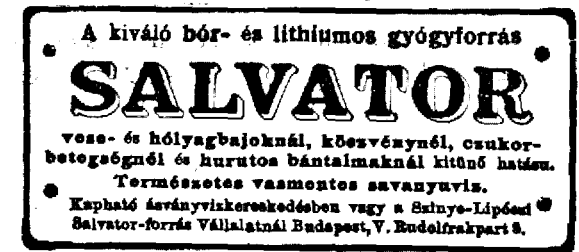
— Talált embrió. A *Szent István* utcában a rendőrségem egy női kalapskatulyában egy négy hónapos embriót talált. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Tulzsfolt raktár miatt elegáns női táskák, ósmás bórárak mélyen lezállított árban és mindenféle kókus lábtörők, fürdő gyékények, parquetta kékék és más háztartási árak, pipere- és illatszerek nagy választékban kaphatók *Hegedüs Gyula* kefe-, pipere és illatszere üzletében, *Arad*, *Andásey tér 15.*

3411

— *Perzsa-szőnyegek*. *Perzsa-szőnyeg* raktáram *Szabadság tér 10.* szám alatt megnyitott. *Schwarz Zsigmond*. 8192.

— Likör aromák kitudó likörök előállításiára; — házilag — *Vojtek és Weisznál.* 191

1901

TARKASÁGOK.

(*Elfogadom.*) Egy aradi társaságban a szokás nagy hatalmáról beszéltek. Valaki azt mondta, hogy a szokás hatalma megdöbbentő baleseteket idézhet elő. Példaképpen elmondta azt az esetet, hogy *Aradon* a minap majdnem fuccsba ment egy parti, mert a vőlegény szórakozott volt. A vőlegény, mondják *Szép Ádámnak* hívták szegényt, szenvedélyesen kezelte a váltókat. Annyi váltója volt forgalomban, hogy egész nyugodtan kinevezhették volna valamelyik középiskolába a váltó gazdaságtan tanárának. Almából ha felköltötték, első szavai ezek voltak: „*Elfogadom, Szép Ádám.*” Ez a balga ifjú megházasodott. A minap volt *Aradon* az esküvője. Az anyakönyvvezető felhívta az esketés után:

— Kérem a vőlegényt, írja alá a házassági jegyzőkönyvet.

Szép Ádám pedig nyugodtan odakanyarította, mintha csak váltó lett volna:

„*Elfogadom, Szép Ádám.*”

(*Sok a széna.*) Egy aradi kereskedő elhatározta, hogy földet fog vásárolni. Alkudozásba bocsátkozott egy pécsi gazdalkodóval, aki szeretett volna tulajdonni a földjén. Azonban a kereskedő nagyon olcsón akarta megvenni a birtokot s erősen alkudozott. A gazdalkodónak már teljesen elment a kedve a dologtól, mert látta, hogy az eladásból semmi se lesz. Epésen felelgetett hát a kereskedő minden kérdésére.

— És szép az a birtok? — tudakolta a vevő.

— Szép.

— És terem azon széna is?

— Terem.

— És terem annyi széna rajta, hogy eladhatok belőle?

A gazdalkodó dühös lett s ezt felelte:

— Annyi terem rajta, hogy egész évben megélhet belőle.

(*A házior.*) Vice a házbernégyedről és a föl-emelt házberől.

— Ma hirtelen meghalt a háziorunk, — üszögolja egy társaságban valaki.

— Hát hogyan történt?

— Ebédnél ült, a villa kiesett a kezéből, a szívéhez kapott, azután gyorsan fölemelte az összes lakók házberét és meghalt.

BOZSIK ERNŐ :: KÉPESITETT ::
KÖMŰVESMESTER

Építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

3297

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.
Készít irodai, üzleti és butorberendezéseket a legjutányosabb árakon. 3339

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint a hogy ezren és ezren győztek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt. 5816

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerben.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjék figyelembe venni.

TORVÉNYKEZÉS.

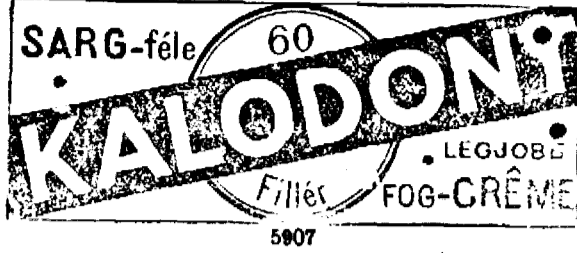
A Jegyesek Albuma és az aradi kereskedők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

Az aradi járásbíróság ma újra tárgyalást tartott a *Jegyesek Albuma* című vállalatnak az aradi iparosok és kereskedők egy részével szemben fölmerült, többször ismertetett ügyben. A tárgyalást Éles Simon járásbíró vezette; a *Jegyesek Albuma* vállalat engedményese, Szilas Mór marosvásárhelyi kereskedő jogi képviselőjével, Schwarts Vilmos dr. marosvásárhelyi ügyvéddel jelent meg, az aradi érdekelteket Mittler Isidor dr. helyettese, Krausz Gyula képviselte. A tárgyalás elején a bíróság illetékeségéről volt szó; a *Jegyesek Albuma* részéről azt vitatták, hogy az aradi kereskedők és iparosok csak ajánlatot tettek, amelyet a vállalat Budapesten lakó tulajdonosa elfogadott s így az ügylet Budapesten jött létre. Ezzel szemben a kihallgatott tanúk azt igazolták, hogy az ügylet Aradon jött létre s ezért a járásbíróság az illetékeség címén támasztott pergátló kifogást elutasította s az aradi járásbíróóság illetékeségét megállapította.

Ezután az érdembeli tárgyalás következett. Szilas Mór azt hozta fel, hogy a vállalat neki eddig 29,000 koronába került, lehetetlen tehát a megbízóknak az a fel fogása, hogy a hirdetés évente 20—30 koronába kerüljön. Elmondta, hogy a kereskedőkre, mint intelligens emberekre nézve az a mérvadó, amit aláírtak, s nem védikeshetnek azzal, hogy külön szóbeli kifogásokat tettek. A kereskedők képviselője ezzel szemben kimutatta, hogy Szilas maga 10,000 korona ellenében töröltetni akarta az üzletet, tehát lehetetlen, hogy 29,000 koronát költött volna rá. Arról, hogy a hirdetések gyűjtése a megrendelők megtévesztésével járt, maga Szilas is tudomással bírt, mert Aradon volt, a mikor a kereskedők kérvénnyel a megrendelés aláírása után azt visszavonták s a megrendelő lapokat visszakövetelték. Erre nézve a kereskedők képviselője több tanút jelentett be, akiknek kihallgatására a járásbíróóság december 21-ére új tárgyalást tűzött ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. R. (Bühnődés.) Sajnálattal nem közölhetjük. Ne tessék folytatni.

Egy előfizető kereskedő Nem, hanem annak a pénzintézetnek a titkára.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 11.

Amerika 1-el magasabb, 12 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza áprilisra . . .	12.61—12.62	12.66—12.67
Tengeri majszra . . .	7.43—7.44	7.45—7.46
Rons áprilisra . . .	10.45—10.47	10.50—10.51
Zab áprilisra . . .	8.49—8.50	8.51—8.51
Buza 1909. októberre	10.75—10.76	10.79—10.80

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . .	637
Magyar hitelrészvény . . .	740 25
Városi villamos vasúti részvény . . .	270.50

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1908. évi november hó 12-én:

C) bérlet C) bérlet.

A szerencse fia.

Komédia 4 felvonásban. Irta: Drégely Gábor.

S Z E M É L Y E K:

Varga József Kulcsár L.	Stefánia	Bankóné.
Iren, leánya Kápolnai J.	Emma leányuk	Harmath J.
Szontagh Kesztler Ede.	Zsuzsa Zimkó	Di róli Mór.
Kormos Antal Dely Lajos.	Almodainé	Follinszsné.
Galkuti Dénes Faludy K.	Dávid Miklós	Polgár S.
Szűcs Adolf Hunyady J.	Lili leánya	Körössy Jud.
A miniszter Szendrey M.	Sebes György	Mártonfi R.
Eprekerti Várnay Jenő.	Havelka	Szabó László.

Készlete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Wilburn Wright repülőgépe. Szenzáció.

Műsor 1908. november hó 12-én csütörtökön:

1. Elvesztett kutya. Bohózat. — 2. Gyermekek a szünidőben. Életkép. — 3. A kalandernő. Dráma. — 4. A birkozó számára. Kacagató. — 5. Szeressük az állatokat. Életkép. — 6. Boszorkánymester és a pillangó. Látványosság. (Színes.) — 7. Hüvelyk Matyi. Mese. — 8. Utazás Olaszországon keresztül. Látványosság. — 9. Wilburn Wright repülőgépe. Szenzáció.

Előadások: Este 6 órától 11 óráig.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Csakrészlet.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 30 fillér

NYILTER.

9216—1908. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steiner Adolf és társa aradi cég végrehajtató 1100 kor., tőkekövetelése s járuléka behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén levő, Arad Pernyáva külvárosában fekvő, az aradi 2379. számú tjkvben A. + 1. sor 2905. hrsz. a. felvett Demeter-utcai 51. számú ház, udvar és kertre az árverést 4000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi november hó 26-ik (Huszonhatodik) napján délutáni 3 órakor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az Erdélyi Andorné aradi lakos által ígért 2586 korona 10 filléren alul eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan hányad becsárának 10% át vagyis 400 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ába jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Arad, 1908. évi szeptember hó 17-én.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

3536

kir. tszéki bíró.

Kiadó uri lakás.

Szabadság-tér 3. sz. ház II. emeletén **hat szoba**, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra és cselédszobából álló lakás kiadó.

A lakás teljesen renováltik, bérlő ez alkalommal való kívánságai a lehetőséghez képest figyelembe vétetnek.

Esetleg 3 udvari szobával a lakás megnagyobbítható. 3516

Bővebbet

Fodor és Reisinger
mérnökök irodájában.

Sirolin

Ennek az éleget és a testet, megőrzi a létezés, vidámság, jól leveti.

Tüdőbetegségek, száraz köhögés, skrofakázis, influenza

ellen alkalmazható és orvos által ajánlott.

Mintegy évtizedes alkalmazás is bírta, hiszen mindenki „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Ennek az éleget és a testet, megőrzi a létezés, vidámság, jól leveti.

Téli menetrend.

Érvényes 1908. évi október hó 1-től.

Állomások	Szv.		Gyv.		Táv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-09
Szofronya	5-37	—	11-41	—	5-08	9-09
Kurtics	5-53	8-36	11-55	4-35	5-25	10-03
Lökösháza	5-53	—	12-10	—	5-44	10-21
Bánhídi major	5-53	—	12-16	—	5-51	10-21
Országút	6-02	—	—	—	5-58	—
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-58	6-08	10-40
Klgyós	6-11	9-01	12-34	4-59	6-09	10-41
Békés-Csaba	6-24	—	12-47	—	6-22	11-10
Békés-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-34	11-21
Mezőberény	6-43	9-22	1-29	5-20	7-02	11-33
Gyoma	6-56	—	1-42	5-31	8-08	11-55
Mezőtar	6-57	—	1-44	5-32	8-09	11-56
Pusztá-Tenyő	7-07	9-41	1-54	—	8-18	12-11
Szalnok	7-31	10-01	2-18	5-59	8-42	12-23
Szajel	7-36	10-06	2-25	6-04	8-47	12-27
Pusztá-Pó	8-02	10-29	2-53	6-24	9-24	1-13
Mezőtar	8-03	10-30	3-01	6-25	9-25	1-13
Pusztá-Pó	8-27	—	3-22	—	9-55	2-08
Pusztá-Tenyő	8-39	10-52	3-33	—	10-06	2-09
Szalnok	8-52	11-00	3-45	6-56	10-18	2-16
Szajel	9-10	11-12	4-03	7-05	10-36	2-28
Szalnok	9-17	11-19	4-15	7-17	10-48	3-00
Ujszász	9-44	11-35	4-38	7-39	11-11	3-23
Ujszász	9-49	11-37	4-43	7-58	11-16	3-28
Tápió-Györgye	10-08	—	5-02	—	11-35	3-57
Tápió-Szele	10-19	—	5-17	8-12	11-46	3-58
Nagy-Káta	10-47	—	5-43	8-27	12-14	4-21
Tápió-Szeles	11-04	—	5-59	8-41	12-31	4-37
Sály-Sáp	11-17	—	6-11	8-51	12-44	4-50
Mende	11-31	—	6-25	—	—	—
Gyömrő	11-39	—	6-33	—	—	—
Maglód	11-46	—	6-41	—	—	—
Rákos	12-11	—	7-07	9-28	—	—
Kóbánya fel. p. u.	12-17	—	7-15	—	—	—
Budapest k. p. u.	12-25	1-15	7-23	—	—	—

Állomások	T. sz.	Szv.		Gyv.	
		I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Budapest k.p.u.	ind.	7-20	8-00	—	12-20
Kóbánya felső p. u.	ind.	8-10	—	—	12-30
Rákos	—	7-36	8-17	2-12	12-37
Maglód	—	—	8-44	—	1-11
Gyömrő	—	—	8-52	—	1-19
Mende	—	—	9-00	—	1-28
Sály-Sáp	—	—	9-11	—	1-43
Tápió-Szeles	—	—	9-21	—	1-57
Nagy-Káta	—	8-30	9-41	3-03	2-29
Tápió-Szele	—	—	9-58	—	2-43
Tápió-Györgye	—	—	10-09	—	3-53
Ujszász	—	8-59	10-24	—	3-10
Ujszász	—	8-59	10-27	3-34	3-12
Szalnok	—	9-16	10-57	3-51	3-40
Szalnok	—	2-55	9-23	11-09	3-58
Szajel	—	3-19	9-35	11-25	4-11
Pusztá-Tenyő	—	3-37	—	11-37	—
Pusztá-Pó	—	3-58	—	11-48	—
Mezőtar	—	4-22	10-04	12-05	4-41
Gyoma	—	4-35	10-05	12-10	4-42
Mezőberény	—	5-13	10-28	12-33	5-01
Békés-Földvár	—	5-33	10-34	12-40	5-02
Békés-Földvár	—	6-07	10-53	1-04	5-22
Gyoma	—	6-20	—	1-13	5-30
Békés-Földvár	—	6-23	—	1-15	5-32
Békés-Csaba	—	6-42	11-11	1-28	5-43
Békés-Csaba	—	7-09	11-13	2-05	5-53
Klgyós	—	7-24	—	2-17	—
Kétegyháza	—	7-43	11-30	2-29	6-11
Kétegyháza	—	7-47	11-30	2-34	6-12
Országút	—	7-58	—	—	—
Bánhídi major	—	8-03	—	—	—
Lökösháza	—	8-13	—	2-51	—
Kurtics	—	8-36	11-54	3-05	6-36
Szofronya	—	8-51	—	3-15	—
Arad	—	9-10	12-12	3-29	6-54

Állomások	Szv.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad ind. 12-21	2-30	4-04	7-04	6-32
Glogovác	2-44	4-15	—	6-43
Csicsér	2-53	—	—	6-52
Györök Mézes	3-14	4-37	—	7-05
O-Paulis	3-21	—	—	—
Paulis	3-35	4-58	—	7-17
Baraczká	3-47	5-01	—	7-22
M-Radna (6) 12-55	5-51	5-09	7-21	7-29
Milova-O.	—	5-24	—	7-34
Konop	—	5-40	—	—
Berzova	—	6-01	—	7-56
Soborsin	—	6-56	—	8-12
Zám	—	7-09	—	8-55
Mar-Illye	—	8-07	—	9-20
Déva	—	8-33	—	9-52
Piski (6)	8-09	—	10-11	10-39
... ..	8-16	—	10-18	10-52
... ..	8-35	—	10-15	11-07
Alvincs	8-40	—	10-23	11-34
... ..	8-46	—	10-29	12-17
... ..	8-52	—	10-35	12-24
... ..	8-58	—	10-41	12-31
... ..	9-04	—	10-47	12-37
... ..	9-10	—	10-53	12-44
... ..	9-16	—	10-59	1-10
... ..	9-22	—	11-05	—

Állomások	Szv.		Gyv.		Táv.
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	
Tóvis ind.	3-56	8-55	2-00	8-46	—
Gy-Fehér (6)	4-23	9-30	2-25	9-16	—
Alvincs (6)	4-48	11-21	2-30	9-21	—
Szászváros (6)	4-58	11-32	2-44	9-28	—
Szászváros (6)	5-33	11-42	2-48	9-33	—
Piski (6)	5-53	12-35	3-57	11-05	—
Déva	6-29	12-55	4-12	10-17	—
M-Illye (6)	7-11	1-08	4-27	11-37	—
Zám	7-44	2-09	5-45	12-57	—
Soborsin	8-17	3-33	6-18	—	—
Berzova	8-58	4-57	6-57	—	—
Konop	9-15	—	7-15	—	—
Milova-O.	9-25	—	7-25	—	—
M-Radna (6)	9-37	—	7-37	—	—
Baraczká (6)	9-44	—	7-44	—	—
Paulis	9-52	—	7-52	—	—
O-Paulis	—	—	8-18	—	—
Györök Mézes	10-14	—	8-18	—	—
Mándoriak	7-25	—	—	—	—
Glogovác	7-35	—	—	—	—
Arad (6) 7-48	8-08	10-50	4-38	—	—

Állomások	Szv.		Táv.
	I. II.	I. II.	
Arad	6-15	12-17	4-48
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27
Vinga	6-55	12-56	5-55
Orczyfalva	7-08	1-07	6-08
Merczfalva	7-16	1-17	6-16
Szt-András	7-27	1-28	6-27
Temesvár-Jv. ... trk.	7-44	1-45	6-44

Állomások	Szv.		Táv.
	I. II.	I. II.	
Temesvár-Jv. ... ind.	6-08	8-45	2-24
Szt-András	6-23	9-09	2-42
Merczfalva	6-38	9-27	2-56
Orczyfalva	6-44	9-42	3-08
Vinga	6-58	10-05	3-17
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47
Arad trk.	7-38	11-00	3-58

Feljese az elid alapon.

Varosi és megyei telefon 663 szám.

Varósi Nowotny féle vadász-fegyverek, flobortok, piszolyok, revólverek.

Továbbá kintó Gramophonok, hegedű és fuvó hangszerek, fényképezőgépek és párisi táv- és látócsövek, ugyancsak eredeti Heim-féle Meidinger kályhák készíttetésre, vagy árfelmérés nélkül csakély havi törlésztésre, megtekinthetők és rendelhetők 3367

BRUNN

bizományi irodájában, Asztalos Sándor-ut. 10.

Értejen árjegyzékot.

1908.

ARADI KOZLONY.

Válodi

OROSZ ÉS CHINA I TEÁK.

Legfinomabb

ANGOL RUMOK.

1331

(Utánnyomás nem díjastatik.)

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsá-crém” cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„RÓZSA-CRÉM”

Egyedüli készítője

BRUNN N. A. Arad.

ismétlődő fordulásnak bizalommal hozzá.

Bredeti angol rendszer szerint készíttve!

Arad, Weitzer János-utca 2. SZ.

Varosi és megyei telefon szám 455.

A. V. A.

Főpostán levele van. 3539

Orpington

tyukok, jércék és kakasok, fehérék és sárgák olcsón eladók. Ternyeynél Aradon, Demeter-utca 92. 3535

Bejárónő

délelőtti időre kerestetik, csakis olyan, ki hosszabb ideig mint szobaleány volt már alkalmazásban, tisztaság és rendszerető. Cim a kiadóban. 3537

Pénztárnoknő

csinos megjelenéssel kerestetik. Írásbeli ajánlatok arcképpel ellátva a kiadóhivatalba kéretnek L. jellegével. Mellőzés esetén, úgy az ajánlat, mint a fénykép vissza adatik. 3540

Boczkó-utca 2. számú

és Borss Béni-tér 3. számú házak szabad kézből eladók. Bővebbet Boros Béni-tér 3. szám, lisztüzletben. 3527

Irodai teendőkre

keres fiatalembert helybeli fűszerkereskedő cég. Ajánlatokat „Szerevény” cím alatt a kiadóhivatalba kér. 3528

Egy jó forgalmu vendéglő

betegség miatt eladó vagy bérbeadó. A vételhez kevés pénz szükséges. Bővebbet Bercsényi Miklós-utca 82. 3508

Úri szánkó

teljesen új, egy és két fogatúra alkalmas, eladó. Bővebbet Ujarad, Rákóczi-utca 98. 3533

Egy darab

egy éves, valódi Bmdeni gunár eladó Ferenc-tér 6. szám. 3534

Üzleti könyvek:

strazák másolókönyvek stb. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel Izso könyv- és papirkereskedése. Ugyanott egy jó Meidinger-kályha eladó. 3161

Élhető házak.

Flórián utca 7. számú és Mikes Kelemen-utca 3. sz. Bővebbet ugyanott. 3811

Erkélyes úri lakás

az Erzsébet-köruton elköltözés miatt kiadó. Azonnali átvételnél május elsejéig árendemény. Bővebbet a térparancsnökságnál Arad vár. Telefon 50. 3523

Vidéki

jó forgalmu városban egy huszonöt év óta fennálló vaskereskedés eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3532

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Beak Ferenc-utca 33. szám alatt egy

előnyomda, himzés és fehérnemű varrodát

nyitottam, ahol is elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, melyeket a legdiszesebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett készítem.

Tisztelettel 3521

VAJDA JÁNOSNÉ.

Hímző fehérnemű varróleányok felvételnek.

Elzárható

KOCSISZIN

bérbe venni kerestetik.

Bővebbet Rudas Samu bizományi irodájában Asztalos Sándor u'ca 10. 3502

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség tudomására hozni, hogy válogatott üzlet

modeljeim

az őszi és téli szezonra megérkeztek.

Dusan felszerelt raktáram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a legszerényebb igényeket kitudom elégíteni. Számos látogatásért end 3281

Grünblatt Antónia

Arad, Szabadság-tér 11., I. em. (a Glöck huszasarnokkal egy házban.) Gyászkalapok a legprövidebb idő alatt elkészülnek

Üzletszerzők

vagy más tisztességes egyének, kik ismeretségüknel fogva üzletszerzéssel akarnak foglalkozni, különféle igen jó cikkek terjesztésével havi 200—300 korona keresetre tehetnek szert. Hölgyek is jelentkezhetnek.

Czim a kiadóhivatalban. 3515

Pokrócok

Nagy raktár mindennemű **lópokrócokban, erdélyi hosszúszőrű pokrócokban, ágytakaró pokrócokban és finom angol ló-takarókban.** 3504

Legjutányosabb árak.
Erdélyi és bácskai ipararu raktár
Reich B. Károly fia és Társa
Andrássy tér 6. (Verbos ház)

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság Kövegy községben építendő 2 tantermes iskola, 1 tanítói lakás és melléképületeinek felépítési összes munkáira Aradon, a jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1908. évi december hó 3 án délelőtt 10 óráker nyilvános versenytárgyalást fog tartani.

Ajánlatok az összes munkákra együttesen teendők és az ajánlatban az ajánlati végösszeg számokkal és betűkkel kiírandó.

Előírányzati összeg 16.841 korona 72 fillér.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek valamely állampénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Az ajánlathoz készpénzt vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, borítékba zárt és kelőleg lepecsételt ajánlatban ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a tervezetet, költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket, valamint a helyi viszonyokat ismeri és magát azoknak aláveti.

A lepecsételt és sértetlen boríték a következő felirással látandó el: „Ajánlat a Kövegy községben építendő 2 tantermes és egy tanítói lakásból álló iskola és melléképületeinek felépítési összes munkáira.”

Jogosult versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy kelőleg felszerelt ajánlataikat legkésőbb folyó évi december hó 3-ik napján délelőtt 10 óráig a fentnevezett hivatalhoz nyujtsák be, a hol a beérkezett ajánlatok a 10 óra letelte után fel fognak bontatni.

Fenti kikötéseknek meg nem felelő, táviratilag tett, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ, s fenntartja a jogot esetleg az összes ajánlatokat mellőzni.

A vonatkozó tervművelet, szerződés tervezet, valamint a vállalati általános és részletes feltételek az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők.

Arad, 1908. évi november hó 5 én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

3520

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üde arc, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-fele Margit-Creme

az egyedüli... 6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szepicákat, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-fele MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja lényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege” nagy aranyérmet és diszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rongja, hanem késő óráig korig ifju üdeségében tartja meg.

Készítik:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 381